

Vtorek, četrtek in so-
loto izhaja in velja v
Mariboru brez pošilja-
nja na dom

za vsa leto 8 g. — k.
„ pol leta 4 „ — „
„ četrt „ 2 „ 20 „

Po pošti:

za vsa leto 10 g. — k.
„ pol leta 5 „ — „
„ četrt „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravišstvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno trisopno
vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat,
veče pismenke se pla-
čujejo po prostoru.

Za vsak tisek je pla-
čati kolek (štempelj)
za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo

Hrvati in Slovenci.

Pod naslovom, pod katerim smo bili mi začeli pi-
sati o tej zadevi, je prinesel „Zatočnik“ v 242. št.
prijazen odziv, ki se nam tako važen dozdeva, da naj
ga tu vsega priobčimo slovenskemu občinstvu:

„Premišljeva je preresno situacijo monarhije, ki je
nastala vsled dozdanih pruskih zmag, katerim iz vsega
srca avstrijski Nemci vriskajo z očividnim namenom in
jasno nado, smo v članku med sredstvi za rešenje mo-
narhije in njenih narodov med drugimi tudi sledeče
kot primerno opomnili: naj se čem preje zedini Dal-
macija in Krajina s provincijalno Hrvatsko, in okolo
njih naj se potem združijo slovenske krajine Istra,
Kranjska in slov. Štajar. Samo tako se morejo te kra-
jine ohraniti dinastiji in svoji narodnosti.

Našo misel je opazil mariborski „Slov. Narod“ in
se radujemo, da jo je vzel za povod članka, iz katerega
previdamo, da vrženo seme ni padlo na pusta tla. Ta
v slovenskem narodu mnogo cenjeni organ rad spre-
jema osnovo, katero ves razvitek dogodjajev in vsi od-
nošaji današnjega časa tudi silno resno priporočajo.

Dá se misliti, da Francozi, ako ostanejo složni in
vztrajni, ubranijo svoj Pariz in rešijo nemške pohlep-
nosti Lotringijo in Elzasijo; a ni je več moči, ki bi
ubranila zedinjenje Nemčije, ker jo želé i vlade i ves
nemški narod. Ko bo Nemčija edina, mora se avstrij-
sko-nemško vprašanje ravno tako razneti, kakor se je
bilo nedavno raznelo vprašanje lombardo-beneško. V
oči takim izgledom ni dobro ni za svetlo krono, ni za
Slovence, in za monarhijo sploh, da bi osoda sloven-
skega naroda ostala tako ozko zvezana z nemškim
življenjem, kakor je zdaj, to tem manj, kar ravno slov.
narod drži v rokah ključ do vrat k jandranskemu
morju od nemške strani. V tem slednjem oziru se
slaga s koristimi Slovencev in Hrvatov tudi korist ev-
ropska, tako da sme njih osnova pričakovati nujne
podpore tudi izven mej monarhije.

Za srečen rezultat je med tem treba pred vsem
soglasne volje in stalnega sklepa obeh pobratimskih
narodov. V normalnem stanju in pri mirnem razvijanju
izkazuje se narodova volja po legalni poti v zborih in
skupščinah, in je treba, da si slovenski in hrvaški na-

rod z vsemi postavnimi pomočki prizadeva ono misel
širiti in utrjevati, dokler toliko ne dozori, da se odločno
izreče po zborih.

Ko smo nekako pozvali grofa Andrašija, naj pod-
pira našo težnjo, storili smo to prvič zato, ker vemo,
da je njegov vpliv merodajen v zadevah monarhije,
drugič ker ga tudi korist njegove domovine napotuje,
da s svojim vplivom podpira zvezo med Hrvatsko in slo-
venskimi zemljami. A mi za to še ne nameravamo, da
bi v prihodnjem ustroju monarhije Ogerska na-se po-
tegnila ono hegemonijo nad združenimi narodi pod naj-
višjo dinastijo, katero je do nedavno vršila Avstrija. Ideje
in težnje hegemonije in gospodovanja nimajo prihod-
nosti, ali pa se morajo prihodnosti odreči vse dežele
monarhije.

Ume pa se po sebi, da mi pod zvezo med hrvat-
skimi in slovenskimi deželami mislimo edino na plitico
zvezo. Mi nimamo nobenega posla z onimi našimi ro-
jaki, ki siloma tirjajo, da so Slovenci — planinski
Hrvati, in s zdajalci pitajo vse Hrvate in Slovence, ki
se ne strinjajo z njih željami. Mi nimamo nobenega
posla niti z onimi našimi rojakovi, ki slovenskim bratom
usiljujejo gramatiko in slovar (hrvatski). Kogar 40letna
skušnjava ni mogla podučiti, da so prepričani zaradi jezika
in imena med brati poleg neznatne koristi jako mnogo
škodovali, pač pa mogli brate razdvojiti v politiki, tej
najprvi in najglavnejši potrebi, ta se nikdar več ne more
spametovati in se ne bode. Naj bode „Slov. Nar.“ po-
tolažen in prepričan, da narodna stranka (hrvatska) v
svoji celoti ne vpraša za ime in jezik, ki naj bode ve-
ljal v Slovenji pod bratimsko zvezo.

Kakor narodna stranka hrvatska z vso močjo svo-
jega prepričanja spodbija ono magjarsko težnjo, ki si
prizadeva, da bi skovala od raznorodnih narodov raz-
ličen političen magjarski narod, ravno tako je ona ne-
prijeteljica oni nemoralni težnji na Hrvatskem, ki bi
rada po sili uničila omiljeno ime svojih bratov. V takem
razitju vidi ona našo skupno propast in neizbežljivo ro-
bovanje tujcu; v pravici pak in vsestranski zadovolj-
nosti vidi ona poročstvo, da se bode s časom razvila
mogočnost in radovoljna želja po eni literaturi in mo-
rebiti celo tudi po enem imenu.

Nič ne more biti resničnejše, nego ono razlaganje,

po katerem „Slov. Nar.“ samo slovenskemu jeziku v li-
teraturi naših bratov zahvaluje tako živ političen razvoj
med slovenskim ljudstvom. Ko bi bile „Novice“ pisale
hrvatski, Bog ve, ali bi ne bile že davno morale nehati
in popustiti svoje toliko blagonsko delovanje, in od
toliko slovenskih listov bi dandenes bržkone ne bilo
nobenega, Nemci pa bi med slovenskim ljudstvom de-
lali še več škodo, nego jo delajo naši Rauchianci med
hrvatskim ljudstvom, do katerega še do današnjega dne
ni mogla prodreti literatura in z njo blagotvorna zveza
s prizadevanjem inteligencije.

Ponuja tako bratimsko roko slovenskim rodoljubom
moramo na pritožbo „Slov. Naroda“ odgovoriti, da mi
nismo ignorirali in malo cenili junaškega prizadevanja
in velikih uspehov bratov Slovencev. Ignoriranje in
slabo uvaževanje slabo bi se pristovalo nam, ki smo mo-
rali v lastni hiši doživeti najsrasotnejša pobotja. Videči
v državi razpršene slovanske narode in ono, da se je
celo v veliki noti na zunanje kabinete šel državni kan-
celar avstrijski hvaliti da je slovansko vprašanje nehaje
biti generalno spremenilo se v specialna vprašanja
česko, gališko, slovansko-hrvatsko itd., spoznali smo od
onda za najprvo potrebo, da ima vsak slovanski narod
najprej tako vrediti svojo posebno hišo, ka bi v njej
nihče drug ne mogel početi kar mu drago, ne mogel
nihče drug v njej gospodariti, z njegovim zborom raz-
poregati, razen narod sam. Prisiljeni so bili posamezni
slovanski narodi na neko guerillsko borbo, v kateri vsaka
posamezna okolica iztiruje sovražnika in ga tlači v ožje
in ožje kroge, dokler ne pride do tega, da ga z vedno
večo in večo maso osvobodjenih krajev do cela uniči.
Mi smo vso pozornost obračali na svojo okolico, dobi-
vaje naravno hrabrost in odobrenje iz veselih dokazov,
da se naši zavezniki in somučniki v Sloveniji, v Česki,
Dalmaciji, v Galiciji z veselimi uspehi boré in rešujejo.
Ako nas vsa znamenja ne motijo, tudi naša prizade-
vanja niso bila prazna in zavržena. To in pa srečne
zunanje okoliščine delajo nam mogoče, da drug drugemu
podajamo bratovsko roko, da se zedinujemo v večé mase,
da začnemo misliti zopet na eno osnovo, da se obo-
ružujemo na skupni morebiti zadnji juriš.

Seme je zasejano saj gledé najbližnje prihod-
nosti z našimi brati slovanskimi; ne pustimo, da bi se

Listek.

Prijateljski dopisi do brata hipohondra.

V.

Draga dušica!

Zopet mi ne daš miru; zdaj bi rad vedel, pri kak-
šnem živeži bi Ti dosegel visoko starost. Resnična je
latinska prislovica: magister artis et ingenii largitor
venter. Živali živijo po naturi, zato so večidel brez bo-
lezni, prvi ljudje so jedli sadje, korenine, zelišča. Želo-
dec ne sme biti nikdar prazen, ker pri praznem želodcu
duh prvlje trpi, nego truplo. Meso soljudje jedli prvlje,
nego kruh, mleko stoji v sredi med živalskim in rast-
linskim življenjem. Človečje mleko je najnaravnejši živež,
ali matere še otrokom nočejo ziskov dajati, kamo li še
odraščencim. Oslučno mleko se človečjemu najbolj bliža,
ali tega ti ne svetujem, ker dela melanholične ljudi.
Kozje in ovčje mleko je za sangvinike, kravje za flegma-
tike. Pravi Švabi imajo ta „speiscetel“:

V ponedeljek: Nudele.

V vtorek: Hutzele.

V sredo: Knöpfle.

V četrtek: Spätzle.

V petek: Kartofelle.

V soboto: Pfannkuchen.

V nedeljo: Brättele und Salättele.

Poskusi, dragi moj, tako živeti, utegneš dobiti tudi
švabsko naturo; in te se nam bode trebalo privajati.

Piva ti ne svetujem, razen škandinavskega, ker
z onim varijo tudi črne mravlje, zato ima duh po
limonah. Angličani so zaradi tega flegmatični, ker pre-
težko pivo pijejo in na pol surovo meso jedó. Italijan
je sir, salame, česnik, čebulo, retkvo itd., zato je goreč
in ljut kakor Židov. Ker Italijan in Valah se preveč
redita iz koruzine moke, zato sta: „luxoriosi“. Če ho-
češ ohraniti dober pomnež, jej jegulje (aalische)
in postavi, in če hočeš dobiti živo fantazijo, jej golobe,
retkvo in strd, še hočeš biti „genie“, pij na teš —
kozje mleko. Goethe est testis. Jaz ljubim košto Fran-
cozov: bouillon, perotnino, beli kruh in lahko z vodo
zmešano vino, zato pa sem — galant gospod. Ribe
imajo dosti oljevine in žleze v sebi, torej Ti jih ne sve-
tujem, ako nočeš postati počasen, mrzel Holandež. Ja-

jec ne jedi, ker so stariši kakor kokoši, in princip
vseh bistvij po nauku Pitagorejcev. Franklin, moder
mož, je živel edino ob rižkaši, krompirji in vodi. Janez
Krstnik je jedel kobilice, kakor naši Italijani jedó bro-
šče, bržkone po francoski prislovici: Plus l'intérieur
se corrompt, plus l'extérieur se compose, *) toda ako
hočeš ostati lep — jej tudi hrošče in kobilice. Toliko
na izbero in pokus. — Dober tek! Ves Tvoj

Επιχαρμος.

VI.

Tožiš mi, da ne veš, kaj bi si vzel za zajutrek
in večerjo, ker Ti vse škoduje. Vprašaj, kaj jaz mislim
o čaji. Jaz ga sovražim, kakor kugo med mojimi go-
vedi. Primula (Schlüsselblume) je prijetniša in zdra-
vejša, nego kuhano kitajsko perje. Tudi veronika
(Ehrenpreis) je boljše, nego čaj; kofé (arabsk kahoué:
to je moč) pa ne daja nikakoršne moči. Sicer kofé
imenujejo Francozi: „boisson intellectuelle“, to je du-
šno pijačo, ali jaz sem opazil, da le pri lepem spolu
pokazuje moč in stori jezike klopotati. Ravno tako

*) Kolikor bolj notranje zgnije, toliko bolj se zunanje okra-
suje.

Pis.

izgubilo brez sadu, ampak negujmo ga in odgojajmo v čvrsto in plodonosno steklo, a največi posel in vspeh je samo v naših rokah."

Kranjski deželni šolski svet in pa nemščina v slovenskih ljudskih šolah.

V „Novicah“ od 12. t. m. smo brali, kar je kranjski dež. šolski svet v 3. in 4. seji sklenil. Prečitali nekaj tega sporočila smo se veselili, da se je dež. šolski svet ozrl na ljubljansko učiteljsko pripravnico, kjer je vpeljava slovenskega jezika že zdavnej velika potreba bila in kar se je, hvala Bogu, vendar enkrat doseglo. A kar smo brali o poduku v nemškem jeziku po kranjskih ljudskih šolah, to nas je ostrašilo tako, da smo svoje dosedanje veliko zaupanje v kranjski deželni šolski svet zgubili. Namesto da bi se iz ljudske šole po slovenskem Kranjskem podučevanje nemškega jezika skoraj popolnoma odpravilo in k večjemu le v zgornjem razredu mestnih šol še nekaj nemške slovnice obdržalo, sklenilo je deželno šolsko svetovalstvo kranjsko, da naj se nemška slovnica v teh šolah še podučuje (v katerih razredih in koliko, tega „Novice“ niso povedale), in v 4. razredu mestnih šol, ki so pa vendar le „slovenske ljudske šole“, — čujte! — naj bo nemški jezik učni jezik. — Kam smo prišli! To je boljši čas za narodno ravnopravnost v šolah! — Navadno tirjamo, da se nam slovenski jezik vpelje v naše srednje šole — v ljudske se razume samo ob sebi — in zahtevamo slovensko vseučilišče; a zdaj nam naš domači šolski urad, ki je po večini naroden, na novo vpelje v ljudsko šolo nemščino. Kranjski deželni šolski svet bi bil lahko odpravil vso nemščino iz omenjenih šol; kajti to je poleg novih šolskih postav v njegovi oblasti; on naj bi se ne bil oziral na nemške srednje šole; te bi bile potem primorane bolj se ozirati na materini jezik otroški, ako bi učenci le slovenščino zmožni bili. Dokler pa se jim postreza z mladino nemščine vajeno, se brigajo za slovenščino malo ali nič. Deželnemu šolskemu svetovalstvu bi se ne zamerilo še toliko, ako bi le več ur nemščini v 4. razredu ljudskih šol odločil, če pa pravi: v 4. razredu slovenskih ljudskih šol je učni jezik nemški jezik, potem pa mi nevoljno in hladnokrvno rečemo: „To je tudi s kruhom preveč“! —

Dopisi.

—r.— Iz Ljubljane, 24. oktobra. [Izv. dop.] Včerajšnji dan je bilo splošno zborovanje. Uradniki so se zbrali in po predlogu poročevalca Dimica sklenili osnovitev povzignega društva. Dober tek! — Popoldne ob dveh je bil mesečni zbor delavskega društva, v katerem je podporni družabnik g. Arko odbiti prošnji gledé prenašenih pravil govoril ter dokazal ugodno

sovražim vse sorte likérov in žganja, katero Angličani, dasiravao je radi srkajo, imenujejo: killin g devil, to je: ubijajoči hudič. Veš dragi moj, liži na tešče cukrer. Mati natura je to sol po vseh rastlinah razširila. Ubogi zamorec se s cukrom zredi in odeblja, in Angličani so, ko je Napoleon kontinent zaprl, s cukrom svinje si pitali, in debel boh zredili. Mendelsohn je bil moder mož, in on si je vse cukral, celo salato in kisel zelje. Ko bi ti bil Španjolec, bi ti teknila čokolada, ko bi bil Italijan — limonada, ko bi bil Rusin — palenka in vódka, ko bi bil Tartar — konjsko mleko, ali tako si ubog Slovenček — poskusi s kisló juho. Opati in prelati so nekđaj zajutrokovali ujušene bebrove repe in vidre, ali te živalice so že zelo redke, odkar svet na tretjo cerkveno zapoved malo porajta. Vendar naj boljši zajutrek je — glad. Ustani zgodaj, žagaj drva sedaj po zimi in sam si peč zakuri, in dišala ti bode tudi prežgana juha v petek. Glej, da tudi prideš v zdravejši kraj. Dober čist zrak je pol življenja. Zakaj je Švicar veselejši, nego Holandež? — ker živi v zdravejšem podnebji. Z Bogom, drugokrat več. Ves Tvoj

Επιχαρμος.

stanje blagajnice za bolne delalce, v kateri je že sedaj čez 100 gld. gotovine. Magistratni svetovalec Guttman, ki je kakor po navadi veliko — nepotrebne — govoril, menda misli, da delalci na njegove govore komaj čakajo. — Ob 1/4 popoldne je bil pa v prostorih katoliškega društva shod katoliških Ljubljancev. Udeležilo se je nad 300 oseb moškega spola, katerim je predsedoval dr. Costa. — Nemško gledališče očitno hira. Po zadnji blamaži z opero so pred malo dnevi 4 igralci in ena igralka — med njimi dobre moči — pobrali kopita in jo potegnili v Maribor. Sploh pa so nemške predstave slabo obiskovane in v blagajnici že pajki predejo, tako da je vodja dal prošnjo do deželne odbora, da bi se tiste dni, kader so slovenske predstave popoldne igralo nemški. Odgovor bo bajè: Ne boš, Jaka! — Gosp. vitez Vesteneck, tajnik, desna roka itd. gospoda Konrada, pride za okrajnega komisarja na Krško. No Krčani, pri Vas je že tako malo narodnega gibanja, pa Vam še vedno pošiljajo cvet nemčurskega birokratizma, pazite, da se slednjič celo belomodrúdeči kol, na katerem visi svetilnica poleg županove hiše, ne začne sramovati slovenskih barv, in si čez noč nategne nemške gatje. —

Iz Idrije 21. oktobra. [Izv. dop.] (Čitalnica; — rudarsko gledišče; — cesarjevič Rudolfova železnica od Škofjeloke do Trsta; — tukajšni mestni zbor; — pohvala idrijskih špič (zobcev) pri razstavi v Kasselu.) Naša čitalnica ni med zadnjimi, dasiravno jo ne moremo v prvo vrsto postaviti. Ona si drži obilo časnikov; med temi so vsi domači listi in več Slovjanom prijaznih časopisov; napravlja večkrat veselice, pri katerih je navadno prav živa duševna zabava. Konec preteklega meseca so čitalniški igroljubi prav lepo izvršili na domačem odru težavno šaloigro: „Županova Micika“ in sicer v občno pohvalo. Vsi diletantje so bili svoji nalogi kos; zlasti pa se je odlikovala narodna gospodična Marija K., ki je nam v čitalnici s svojim prijetnim glasom in hvalevrednim igranjem napravila že marsikak prijeten večer. V kratkem, menda prve dni meseca novembra, namerava čitalnica zopet napraviti veselico, pri kateri so bode igralo: „Svojeglavneži“, jako lepa igra, in kakor je čitalnični odbor obljubil, imeli bomo letošnjo zimo več prijetnih večerov v čitalničnih sobah. Zraven godbe, plesovnih vaj in zabav bode odbor ob nedeljskih večerih vpeljal razne društvene igre v narodnem duhu in če bo le mogoče, skrbel bode, da prevzamó zmožni čitalniški udje znanstvene in popularne govore, ki naj bi se prednašali v dolgočasnih večerih za poduk in kratek čas.

Tudi v tukajšnjem rudarskem gledišči, ki je pa revno poslopje — še razpadlo bode, če se ne bode popravilo — bode se prihodnjo nedeljo igrala žalostinka: „Mlinar in njegova hči.“ Nekdaj so v tem gledišči igrali diletantje zgolj le nemške reči. Ker so se pa prepričali, da ljudstvo do tujih, malo mu razumljivih stvari nima veselja; stopili so pod boljšim vodstvom tudi s slovenskimi igrami na oder.

Inženirji c. Rudolfove železnice merijo zdaj novo železno črto od Škofjeloke, po Poljanah, skoz Žir čez hribe na Godovič, skoz Hrušico pred Jamo na Radrto in Senožče ter dalje v Trst. C. Rudolfovo društvo boče tedaj imeti lastno železnico, ki naj bi vezala morje s severnimi deželami. Govori se pa sem ter tje, da ostane ta železnica le v načrtu, na papirji, da ne pride do izpeljave; kajti društvo morda nima resne volje, železnico zidati, hoče menda druge namene s tem projektom doseči, kar pa nočem dalje sumičiti. Mogoče pa je vendar le, da se ta železna cesta izpelje, da sem jaz toraj napak sodil. Pri načrtanji (trasiranji) omenjene črte niso merci ozir jemali na mesto Idrijo; železnica bi se po najzadnejšem načrtu ne imela Idrije dotikati; bode namreč dve uri od mesta oddaljena. Da bi pa Idrija dobila tudi svojo železniško postajo blizu mesta, če se sploh omenjena črta izpelje, prosil je tukajšni mestni zbor c. Rudolfove železnice oskrbniški svet, da naj bi se pri izpeljavi načrtane železnice ozir na Idrijo jemalo. Da zasluži Idrija, kot prvo rudarsko mesto te vrste v Avstriji, toliko pozornosti, ni dvombo, v poslednji seji mestnega zbora se je tudi sklenilo, da se v Idriji ustanovi mala hranilnica, da bi se s tem

ljudstvu k varčnosti kaj pripomoglo. Sploh pa je veliko vprašanje, s kom bo tukajšni slabo plačani rudar varčeval kaj bo le dal hraniti!? — Misel sama na sebi je kaj hvalevredna; da bi le njenja izvršitev kaj vspeha imela! Mestni zbor pa sicer le redko zboruje in župan naš (recte pisar po njegovem povelji) — akoravno je narodnega mišljenja in podpornik čitalničin — le bolj po nemškem uraduje — lepo po starem, le nobenega koraka ne naprej! Bog obvaruj!

Idrijske špiče (zobci) so bile na razstavi v Kasselu zlasti zavolj njih nizke cene pohvaljene. To je sicer lepa čast za idrijske ženske; vendar one rekó: Kaj nam to pomaga, ker pa pri njih le malo zaslužka imamo. Naši mestni očetje naj bi se tedaj potrudili, da bi domačemu pridelku boljše kupčevalce preskrbeli.

Iz Gorenjskega, 23. okt. — J. P. [Izv. dop.] Nekaj časa sem se pogostoma oglašajo dopisniki iz gorenjskih krajev. Nič prida sicer ne poročajo, vendar prav tako: čem dalje prikrivamo rane, tem hujše prihajajo, naposled se ne dajo zaceliti. In res, na Gorenjskem gré glede slovenske reči skoraj bolj nazaj, nego naprej. Popred še precéj narodna Radoljca ne zasluži več tega imena, to je pokazala zadnja volitev v deželni zbor. Še staro Kranjsko mesto je hotelo sleči slovensko obleko in postati nemškutarsko, za sedaj mu je vendar to še izpodletelo. Tu in tam so mestni župani in odborniki več ali manj izrečeni nemškutarski gardisti. Najbolje dosleden je Tržič, se ve da v blaženi nemškutariji (ne zamerite da toliko rabim to preljubeznjivo besedico, ne morem drugače), da si tudi tam že začenja nekoliko svitati izza nemčurske megle. Toda stoj! poreče morebiti kdo, pri volitvah v kmečkih občinah gorenjskih je bila naša zmaga sijajna! Da, da sijajna, Bogme tega niso krivi oni, ki tako kličejo, to je storila druga moč, ki bi se pa kaj rada izpodrinila, moč, ponavljam, kateri Gorenjec, naj se govori ali piše o njem, kar drago, še vendar več zaupa, kakor Sloveniji in vsem pritiklinam njenim. — Ako naše dni ni vse sleparija in laž, živimo v ustavni dobi, v kateri je vse delovanje in nehanje postalo očitno, v kateri se kritike ne more ogniti nihče od beriča do ministra. Sitno vsakako je, če nadležni dopisniki na dan prinašajo stvari, ki kompromitirajo tega ali onega, dvakrat sitneje, ako zadevajo osebe — ki jih prištevajo narodnjakom. Nekteri pišejo, da se to pravi „tagblatovati“, (beseda ki menda še ni v Levstikovem slovarji) toda vprašamo, ali se mar Sloveniji na noge pomaga s dejanji, kakor jih omenja dopisnik iz Podnarta v šte. 121 tega lista? Piše namreč, da pooblaščenec železniške družbe Rudolfove odlašá izplačevanje za odškodovanje zemljišč, ki so jih kmetje oddali železnici, da napravlja ljudem nepotrebna pota, denarja pa vendar le ni. Da se ne bode mislilo, da je to morebiti natolcovanje in v pojasnilo dostavim naj še jaz nekoliko dogodbic. Necega dne prideró kmetje, kateri še niso prejeli plačila za odstopljena posestva, na železniško črto in grozé, da ne puste delati na svojih zemljiščnih oddelkih, dokler se jim ne odšteje odškodnina. Podvzetnik je tolažil, da tega ni on kriv, ampak oni gospod, ki ima odškodovanje v rokah. „Glejte“, rekel je, „ta dela z vsem tako. Vaš rojak je, njega kamnajte.“ In kakor slišim iz zanesljivega vira, dajal je podvzetnik po 5—10 gld. posameznim nadležnim posestnikom, da ga niso ovirali pri delu. Govori se tudi, da ta pooblaščenec nič kaj „nobel“ ne dela z Gorenjci, pošilja jih v Kranjsko železnični blagajnici brez nakaznice, da se jim ondi posmehujejo in da imajo kmetje stroške nepotrebne. Nezadovoljnost je res velika in ne govori se prerahlo o g. pooblaščenem. Naj se le sam potrudiv sem, in prepričal se bode vsega tega in slišal še kaj drugega, čegar tukaj nočemo omenjati. Ali imenujem tega narodnjaka, ki tako ljubeznjivo skrbi — za-se? Ni treba, saj ga poznate. — Do srenje kranjskega mesta slednjič še to interpelacijo: Ali ne bi hotel slavní mestni odbor nekoliko skrbeti za to, da ne bodo neštevilni berači nadlegovali človeka v mestu, zlasti na tržnih in semanjih dneih? Res, da se ne moreš prestopiti na ulicah niti jesti v gostilnici ali privatni hiši, da ti ni za petami berač. Priproste kmeto sem slišal godrnjati, ali bi se ne moglo dognati, da

vsaka srenja skrbi za svoje siromake? Precej bi se skrčilo njih število, v naši svobodni dobi pa sme sleherni potepuh in postopač, vsaka zanikerna ženska skupo Bog ve kje vjetih otrok od hiše do hiše; in gorjéti, ako ne daš, in sicer koj ne daš, preklinjajo in zasramujejo te, da je strah. Posebno pogostoma vidiš Kamnogoričane in Kroparje krevsati z mavho čez ramo „k baurom“ na bero. Srejski očetje zlasti v Kropi bi pač dobro storili, ko bi se manje sladkali mamici Germaniji in bolj skrbeli n. p. z osnovanjem društev za použitek ali drugače za svoje kovače, da ne bode treba ali da ne bodo smeli hoditi, kakor se prav lepo in izvirno izražujejo „narajže.“ — Prvega novembra bode gotovo železnica stekla.

Od Savine, 25. oktobra. [Izv. dop.] Kakor se v naravi vse spravlja že k počitku, tako tudi človek misli na zimo, v kateri bode večidel v svojo hišico zaklenjen. Ker človek, ki zna brati in pisati, ne dela samo ročnikov za motike in toporišč za sekire, tudi hoče duhu dati dela z podučnim berilom. Za ude matične bodo tedaj bukve matične kaj vesela zabava, ako jih še to zimo dobimo. Nekakšna počasnost se je v delovanje Matice ugnjezdila, ktere marsikteri ne more zapopasti. Nam se dozdeva, da tudi tukaj škoduje centralizacija, ktero na politično-administrativnem polju tako ostro pobijamo. Politični naši vodje v Ljubljani ob enem hočejo biti vodje literarnega gibanja, in to je krivo, da vse gre nevspešno. Kdor hoče duha narodovega voditi, ne sme biti pedant, drugače mu se izmakne izpod rok. Literarni odsek matičin ima premalo zamahljaja, vežejo ga neugodni oziri, česar je sam kriv, ker se je zapisal stranki, ktera ima nepraktične in nejasne nazore o — dušnem razvijanju našega naroda. Krivi so tega večidel tudi udje matični, ker ne dohajajo v obilnosti k volitvam odbornikov. Veči del sedanjih odbornikov obstoji iz rodoljubov, kateri slovijo kot izvrstni domorodci, ali marsikteremu manjka bistri dušni pogled v potrebo naroda. Zraven tega odborniki sami, posebno izvanjski se slabo udeležujejo zborov, in tako ljubljanski odborniki sami odločujejo osodo matične delavnosti po že preje zunaj sej določenem programu trojih ali četverih najvpljivnejših odbornikov. Slišali smo, da k letošnjemu občnemu zboru je bilo veliko udov namenjenih se podati, ali zopet prvosednik odlaga do tretjega snega sklic, da tako ne bode mogoče pri najboljši volji marsikteremu k zboru priti in tam svojo povedati o zavirah matičnega napredka. Nesrečno kitajstvo! Več kakor celo leto čakati na kakošen literarni pojav je vendar nepravilno; da bi vsaj vsako četrto leta dobivali le en zvezek časopisen, kakor ga dobivajo udje Matice slovaške, bi marsikterega okrevalo in potrdilo v upanju, ka še Matica ni zapala. Zmirom se potožujejo ravnatelj matični, da premalo dobavljajo dušne podpore. Ali prosim Vas, kako bode razglašali literarne prineske le kakšnih ducent slovenskih pisateljev, ako nimate organa. Stvarite torej obširen organ in postanite praktični in pa pratični, in prepričali se boste, ka bode dovolj gradiva. Pa tudi postavite vredništvo občega zaupanja, in ne mislite, da je že vsak, kateri ne piše molitvenih bukev — nekrščansk liberaluh. Ravno nevspešno literarno delovanje matično je krivo, da je mladi narastaj zagazil v literarnem delovanju svojem na pot, po kateri bode se slabo koristilo zdravemu dušnemu razvitku našega naroda. Priče so literarni pojavi zunaj slovenske domovine, kateri se imajo v meje estetične zavračevati z drugim orožjem, z orožjem prepričevalne kritike, ne pa z neotesanim kijem kmečkega dovtipa. Ako trmoglavnost in ošabnost bode vodilji našega dušnega življenja, Bogme! bode se slabo obnašalo, toraj proč z njima! Pozivam Vas torej vse, kar Vas je udov in odbornikov bistrega vida, praktičnega uma in prijateljev vspešnejšega slovenskega napredka, ohrabrite se in rešite naš edini literarni zavod — mrtvega sna! —

Iz Gorice, 22. okt. [Izv. dop.] V sinočni seji deželnega odbora je naznanil dr. Lavrič pismeno svoj izstop iz odbora. Pod to odpovedjo sta podpisana tudi gospod Matija Doljak kot namestnik Lavričev v odboru in dr. Žigon kot namestnik Gorjupov. Da morajo biti važni razlogi h temu in da so Lavrič in tovariši sto-

pinjo dobro pretresli, predno so jo storili — tega mi ni treba zagotavljati. Saj veste, da je težko odpovedati se službi, v kateri se lahko veliko koristi svojemu narodu. —

Sicer mi ne gre soditi, ali so ti gospodje prav storili ali ne, da so izstopili — občinstvo, slovenski narod naj sodi. In v ta namen priobčujem brez posebnih opazek, kako je do tega prišlo.

V seji 7. aprila je predlagal dr. Lavrič dopis c. k. namestništvu v Trst, v katerem se je prosilo najvišega potrjenja potrebnih naklad za izravne davke, za zidanje nove kaplanije v Libušinem. Dopis je bil se ve da slovensko sestavljen. Ko se jame ta zadeva pretresati, nasvetuje dr. Deperis, naj se prevodi slovenski dopis v italijanski jezik; dr. Pajer se pridruži temu nasvetu s tem pristavkom, da se ima vsa odborova korespondenca z vladnimi uradi v italijanskem jeziku vršiti. Dr. Lavrič ugovarja in spodbija s tehtnimi razlogi, pa prav uljudno razloge nasprotnikov. Med drugim je opazil tudi to-le: „kot advokat pišem vsem uradnijam in celo ministerstvom po slovensko in kot poslanec in zastopnik Slovencev v dež. odboru ne bi smel?! V to ne morem in ne smem nikdar privoliti.“ Gorjup opazi, da bo sicer z Lavričem glasoval, da se pa u d a s k l e p u o d b o r o v e v e č i n e. Pri glasovanju se pridruži g. glavar Coronini Pajer-jevemu nasvetu, in stvar je bila za tisti večer dognana.

Drugi dan je podal dr. Lavrič v roke gosp. glavarja ta-le protest:

„§ 19. državno-osnovnih postav spoznava in zavaruje vsakemu avstrijskemu narodu njegov jezik v uradih in sploh v javnem življenju. — Že po tem paragrafu sta oba jezika v naši grofiji enakopravna, italijanski in slovenski. Zatorej se ne more in ne sme v najmanjšem oziru zavirati, da se rabi prvi ali drugi, in nikdar ne more sklep kake administrativne oblastni preurediti te postav, in sklep deželnega odbora tem manj, ker je že deželni zbor sam spoznal predomenjeni §. 19 in proglasil enakopravnost obeh jezikov. Po vsem tem je poprejšni deželni odbor dopisaval javnim uradnijam tudi v slovenskem jeziku; nikdar se ni zgodila kaka škoda zaradi tega in nikdar niso više oblastni nasprotovale takemu postopanju, temveč so si c. kr. ministerstva, namestništvo in druge oblastni preskrbele italijanskega in slovenskega jezika zmožne uradnike in celó pre-stavljavce v dokaz, da pričakujejo take dopise in da so pripravljene sprejemati in reševati jih.

Glede, na vse to in posebno še na to, da se je deželni zbor sam poganjal za enakopravnost obeh jezikov, da je zato deželni odbor poklican v prvi vrsti skrbeti, da se enakopravnost praktično izpelje, ne smem in ne morem spoznavati veljavnosti sklepa, vsled kterega se hoče skrčiti enakopravnost enega teh jezikov; najmanj pa smem molčati, kader gre za moj materinski jezik, kterega govorijo moji volilci in $\frac{2}{3}$ prebivalcev te grofije.

Po vsem tem izrekam slovesno, da se ne udám sklepu zadnje seje 7. t. m., s katerim je dež. odbor odločil s 3mi glasovi zoper dva, da se nima vladnim oblastnijam slovensko dopisavati, temveč bodem, kar zadeva moja poročila, slovensko dopisaval vsem oblastnijam razen izključljivo italijanskim. Ob enem protestujem zoper vsako prestavo teh dopisov in protestujem zoper sklep sam, ter si pridržujem, da sprožim v prihodnji zborovi sesiji interpelacijo o tej zadevi.

V Gorici 8. oktobra 1870.

Lavrič, I. r.

Prihodnja odborova seja je bila v petek 14. t. m. Med tednom pred sejo še je dr. Lavrič svojemu in Gorjupovemu namestniku, Doljaku in Žigonu in še drugim veljavnim rodoljubom naznanil, da hoče iz odbora izstopiti, ako ostane nasprotna stran pri svojem sklepu. Resno se je ta stvar med njimi pretresla, preudarjali so se vsi mogoči nasledki, vendar se je nazadnje pokazalo, da ne ostane druge poti, ako hoče ohraniti narodovo čast in svojo. Tej odpovedi sta se pridružila tudi oba namestnika in potem se je naznanil ta sklep tudi gospodu odborniku Gorjup-u. (Konec prih.)

Iz Trsta 23. okt. [Izv. dop.] (Učiteljska pripravnica; okolični brambovci; Mö-

ringov poslov.) Za vse cislajtanske dežele, če se ne motim, ustanovile soseže nove učiteljske pripravnice, kakor jih postava 14. maja pr. l. zahteva. Primorska dežela — ali prav za prav Primorske tri pokrajine — jih še niso napravile. Naše namestništvo še celo pripravnega ravnatelja za to prevažno učilišče ne more dobiti. Kakor sem zadnjič v čitalnici pripovedovati slišal, naše namestništvo že več mescev išče moža, kteremu bi ravnateljstvo zaupalo. Prvi, ki so ga povprašali, ali bi službo prevzel, ali ne, se še zanjo zmenil ni, kljubu mastni plači. Drugi si je sicer pred leti želel enako službo v Trstu, ko je še v Dalmaciji dolgi čas prodajal, sedaj se je pa blezo v zadnjem trenutku premislil — in rajše ostane v Gradcu. Imenovani Henrik Noe tedaj ne pride. Prav ima, ker potrebne zmožnosti itak nima. Slovenski nič ne zna.

Naše namestništvo se zdaj blizo pogaja z nekim dalmatinskim Italijanom á la Lapenna, ki je učitelj v Gorici, — ali na gimnaziji ali na realki — ta trenotek ne vem povedati. Ker slovenski tudi nič ne zna, jako bi se čudili, ko bi namestništvo njega ministerstvu za službo priporočilo. Po ustavi zagotovljeno ravnopravnost jezikov bi najvišji c. k. oblastniki kaj slabo izvrševali, ker je učiteljska pripravnica ustanovljena tudi za tržaške Slovence ne samo za Lahe. V zdanjih časih pri oddajanju važnih služeb protekcija vse premore. Omenjeni goriški učitelj C. je pa zadnjič že na Dunaji beračil po rečeni službi; tako se zna zgoditi, da jo dobi. Kaj bodo slovenskim učiteljskim pripravnikom potem pomagali vsi §. 19. tako hvalisane decemberske ustave, ker se tako nasprotno izvršuje?

Zadnjič so sklicali iz okolice vse brambovce, da bi na novo postavu in zastavo prisegli. Ko jim poveljnik prisego prebere in jih potem pozove, da naj prisežejo, so se skupno uprli in prisego odrekli. Stari militarizem se sedaj s tem tolaži, da jim prebrana prisega že toliko velja, kakor da bi bili brambovci prostovoljno, pa slovesno prisegli. Ker so se na Českem pokazali enaki upori, so ti pač vidni dokazi, kako pre naglena je vsa vojaška brambovska postava. Kako nenaravna, kako neprimerna je raznim avstrijskim narodom in pokrajinam, so že Dalmatinci krvavo spričali. Ali se je od upornih nezadovoljnih brambovcev nadejati, da bi srčno in pogumno pred sovražniki carevino branili?

Presvitli cesar je 4. t. m. odstavil našega namestnika Möringa, ki je že mnogo mescev bolehal in na odpustu v Salzburgu živel. 13. t. m. pošlje v pokoj deti Möring Fiedlerju, voditelju tukajšne namestnije, list, s katerim se od Primorjanov poslovja. Primorski Slovani sploh, posebno pa tržaški Slovenci gotovo ne bodo žalovali zaradi njegovega odstopa, ker zanje prav nič ni storil. V mnogih ozirih so se zlasti narodne razmere za Slo-vane še bolj na slabo obrnile, nego so bile popred. Italijanom je g. Möring res stregel, da zdaj Slovence tem lažje tlačijo. Kako žalostne so občinske razmere v Istri! Möringovo namestništvo jih je priporočilo. Kako krivična, zoper vso ravnopravnost jezikov je isterska administracija! Italijanstvo se povsodi širi pod vladnim pokroviteljstvom.

Politični razgled.

Dunajska vlada je izdala naredbo, ki določuje strogo postopanje proti onim deželnim brambovcem, ki bi ne hoteli priseči vojaške prisegi.

Vlada je za česko veliko posestvo vendar izdala svojo posebno kandidatno listo, v katero je sprejeto osem kandidatov ustavoverne stranke, 7 pa je vlada postavila novih, ki se pa ravno tako „ustavni staroverci“ kakor onih osem. Namestnik je tej listi pridél pismo, v katerem naglašá, da je veliko posestvo po vpljivnem stanji, ktero mu daje ustava, v prvi vrsti (!!) poklican, mehčati pristranska nasprotja in vspešno razširjati avstrijsko čustvo, ktero je od nekđaj navduševalo in „nosilo“ veliko posestvo; namestnik upa, da bodo velikoposestniki sprejeli vladno listo, na kateri stojé možje, ki so že po svojih imenih poroki, da bodo delali za notranje pomirjenje in za koristi celokupne

države. — Vladno stanje proti opoziciji poleg tega razsvetljuje „Prag. Abdbl.“, ki razlaga da pri Auerspergovih in vladni listi ne gré za načela, ampak samo za osebe. — Česki listi se neprenehoma konfiskujejo, nemški smejo pisati, kar jim drago — zopet en dokaz vladne nepristranosti in objektivnosti.

Poljako morda menda vlada še do 7. novembra dala posebnega galiskega ministra. Tudi se ima Poljak imenovati za c. k. namestnika v Galiciji. O dotičnih osebah se zdaj še samo ugiblje. Potem takem bi bila vlada s Poljaki dovršila nekakšen kompromis. — Med drugimi hoče neki Potocki svoje „spravljanje“ z nova začeti pri — Mladočehih!

V ogerskem državnem zboru je postavil levičnjak Tisza nasvet, naj vlada potrebno skrbi, da se napravi avstrijska armada, ki bo odgovarjala vsem tirjavam moderne vojne vednosti, da pa se mora armada razdeliti na dva kosa, tako da ogerski oddelek pride iz rok neodgovornega skupnega ministra in v roke menda ogerskega brambovskega ministerstva.

Iz bojišča se poroča, da je Schlettstadt kaptuliral. — „Pol.“ si daje z Monakova brzoglavjati, da je bil nemški general Hartman z veliko škodo odbit, ko je napadel dve reduti pariške trdnjave; Prusi so izgubili 400 mož; armada mnogo trpi zaradi mraza in deževja. Iz forta Valerien so 21. t. m. Francozi napadli obsadno armado, kateri so napravili veliko škodo, po triurnem boju so se Francozi v lepem redu vrnili v trdnjavo. V nekem mestu so žene, otroci in starci napadli Pruse, na obeh straneh je mnogo ranjenih. Prusi, ki so hoteli La Fere oblegati, so se morali tako hitro vrniti, da so sovražniku prepustili mnogo živeža.

Vesti o pomirjenji so vsak dan drugačne. Včeraj še je vse pelo mirovne pesmi. „W. Ztg.“ celo je trdila, da so se našla tla za pomirje v tem, da je francoska vlada v principu sprejela mirovne pogoje, ki jih je Angleška nasvetovala. Denes je zopet vse zasukan. Berolinske novine obetajo Bismarkovo okrožnico, v kateri se bo razlagalo, zakaj mora Prusija še več uspehov pridobiti si na bojiščih, zlasti pa zakaj mora v pesteh imeti Pariz, predno se jame pomirovanje. Tako se tudi Francozi z nova branijo odstopiti kak kosček svoje dežele. Videti je torej, da se bode še dalje klalo in mesarilo.

V Versailles se Bismark neprestano dogovarja z ministri raznih nemških vlad o zedinjenji Nemčije.

Razne stvari.

* (Vrednik) „Slov. Naroda“ je dobil, kakor nam je nazval mariborskega magistrata uradnik, dovoljenje, da sme v Mariboru napraviti novo tiskarnico. Naši bralci se bodo spominjali, da je mariborski mestni zbor bil proti koncesiji, katero je c. k. namestnika vendar dala. Pred dvema letoma je naš vrednik — isti mož in pod isto postavo in ustavo — prosil, da bi smel imeti svojo lastno avtografično preslo, — a ni dobil dovoljenja.

* (Frančiškanski profesorji) v Novem mestu so prisegli na ustavo — tako poroča telegram „N. fr. P.“

* (Ljubljanski „Sokol“) napravi denes četrtek 27. okt. ob osmih zvečer v krasnih prostorih g. Tavčarjeve restavracije na dunajski cesti veliko soaréjo na korist postojnskim pogorelcem. Razen pevskega zbora „Sokolovega“ sodelovala bo pri tej dobrodejni veselici izvrstna vojaška godba grof Huynovega polka.

Oznanilo.

Učenci za c. kr. višo realko v Mariboru se bodo 29., 30., 31. oktobra od 8—12 dopoldne sprejemali v direktijski pisarnici koroške ulice št. 219.

Učenci, ki z nova ustopijo, naj seboj prinesó poleg krstnega ali rojstnega lista tudi še zadnje šolsko poročilo ali zadnje šolsko spričevalo. (1)

Vodstvo c. k. više realke.

V Mariboru 20. oktobra 1870.

Izdatelj in vrednik Anton Tomšič.

Edino pravo čisto Talmi-zlato.

Vsi od drugod naznanjeni Talmi-zlati predmeti so posnemanja manjše kakovosti.

Talmi-zlat kinč za večnost.

Urne verige iz Talmizlata.

Že 12 let slove urne verige iz Talmizlata zaradi dobrega dela, trajnosti in notranje vrednosti. Vsled čestih ponarejanj teh verig vzbujenih po onem vspehu moramo občinstvo opomniti, da imamo samo eno vrsto tega blaga; torej se mora, kdor hoče pravo Talmi-zlato imeti, obrniti na „Industriehalle in Wien, Praterstrasse Nr. 16.“

Briljantski lišp.

Fino delan, za strokovnjake premotljiv, s pravim Talmi-zlatom obrobjen, imitirani briljanti so iz najlepše brušenih strelce ponarejeni, nikoli ne otemne; tudi so drugi biseri krasno ponarejeni. 1 broša f. 1.50, 2, 3, 4, 5, 6, 8. 1 par uhanov f. 1.50, 2, 3, 4, 5, 6, 8. 1 „šmizetnih gumb f. 1.80, 2, 3, 4. 1 „manšetnih gumb f. 1.50, 2, 3, 4. 1 gospodska igla f. 1, 1.50, 2, 3, 4. 1 briljantski prstan, najfiniji f. 1, 1.50, 2, 3, 4, 5. 1 križec kot collier f. 1, 2, 3, 4, 5.

Cizeliran Talmi-kinč.

1 krasen gospodski collier s križcem f. 1, 2, 3, 4. 1 broša 80 kr., f. 1, 1.50, 2, 3, 4.

Nekoliko časa se kupci predznujejo slabe ure s zvonečim hvalisanjem priporočati, da bi slepili p. n. občinstvo, zlasti provincijalne bivalce. Ti kupci niso niti urarji niti kot trde urarski fabrikanti in o kakovosti ur torej nič ne vedo. Prodajajo n. p. stare ure v pakfonastih okrovi pod imenom ur s precizijskim kolesjem za nove kot tudi druge najslabše ure za prave angleške itd. Vsakdo naj se varuje kupovati take nerabljive ure. Kdor hoče imeti res dobro, regulirano in jeftino uro, naj se obrne na renomirano „Industriehalle, Wien, Praterstrasse Nr. 16.“

Kaj tacega še ni bilo.

Le f. 10. Prava angl. srebrna cilindrska ura s kristalnimi stekli, minutnim kazalom, nikelijevim kolesjem, z fino pravo Talmizlato verigo z medalijonom in etujem in poroštenim listom vred, ali ni da bi se čudil?

Le f. 20. Prava angl. najfinija ognjozlačena srebrnakronometer-ura z dvojnimi okrovom, lepo emailirana s kristalnimi stekli z fino Talmi-zlato verigo in medalijonom ter etujem in poroštenim listom vred.

Le f. 17. Prava angl. najfinija ognjozlačena srebrna kronometer uras prostim okrovom z verigo, medalijonom in etujem in poroštenim listom.

Le f. 14. Prava angl. Talmi-zlata ura, cilindar najnovjše oblike z dvojnimi kristalnimi steklom, kjer se zaprti vidi tudi kolesje, s Talmi-verigo, medalijonom, etujem in poroštenim listom.

Le f. 15. Talmi-zlata ura z dvojnimi okrovom, savonette, skakalnica, kristalno steklo, nikelijnim kolesjem s Talmi-verigo, medalijonom, etujem in poroštenim listom.

Le f. 15. Prava angl. srebrna ankerca s kristalnimi steklom in najfinijim guillochiranjem, z verigo, medalijonom in poroštenim listom.

Svetoven čudež.

Le f. 130. Prava bronce-ura, da dobrohodi, garantuje se vsacemu.

Le f. 150 ali 2. ravno taka fineje izdelana.

Le 10 kr. Generalni ključ za vsako uro.

Kakor znano imamo mi edino pravico prodajati v Avstriji pravo Talmi-zlato in so vsi drugod napovedani Talmi-zlati predmeti posnemanja nižje biro; temu smo porok.

Generalna agencija za angleške žepne ure:

Wien, Industriehalle, Praterstrasse Nr. 16.

Teh Talmizlatih verig še juvelir ne loči od pravih zlatih, dokler jih ni poskusil na skusnem kamnu. Te Talmi-verige, pripravljene v najnovjših zlatih oblikah obdržé vedno rabljene leta in leta svoje zlato lice. Prave take verige po f. 1.56, 2, 3, 3.40, 4. Dolge fino udne verige za obešati po f. 2.50, 3, 4, 5.

(4)

Email-lišp,

krasno izdelano ognjeno email na Talmi-zlatu.

1 broša f. 1. 1.50, 2, 3, 4, 5, 6.

1 „s pravimi koravdami in emailom kinčana f. 2, 3, 4, 5.

1 par uhanov f. 1, 1.50, 2, 3.

1 cela email-garnitura, broša, uhani z briljanti f. 3.50.

1 par email-šmiz-gumb, kr. 60, 80, f. 1.

1 „em.-manš.-gumb kr. 80, f. 1, 2.

1 medalijon kr. 80, f. 1, 1.50, 2, 3.

1 email-prstan kr. 60, 80, f. 1, 2.

Težka masivna zapestnica s pravega Talmi-zlata s ponarejenim demantom f. 2, 3, 4.

Pečatni prstan s pravim kamnom za graviranje f. 1, 2, 3.

Le f. 17. Prava angl. duplex-ura. Krasna, posebno za take, ki uro trebajo za strapace, kajti take ure so nepokončljive; kdor tako uro kupi, mora reči, kaj tacega ni na vsem svetu več!

Le f. 15 ali 18. Prava angl. Prince of Wales remontoir-ura, najmočnejša s kristalnimi stekli, nikelijnim kolesjem v pravem Talmi-zlatu; imajo to dobroto, da se dadé brez ključa naviti in uravnati; k tej uri dobi vsakdo Talmi-zlato verigo in porošteno pismo.

Le f. 15 ali 18. Prav majhna ura za gospoje; pravo srebro ter pozlačena, z pravo Talmi-zlato verigo za vrat z čopkom in najfinijem etui s poroštenim listom za 5 let veljavnim.

Le f. 4 ali 5. Prava Ženevska kompozicijska žepna ura z najboljim kolesjem, pravo kineško-srebrno verigo, najfinija oblika z medalijonom in elegantnim etujem.

Le f. 11. Prava Talmi-zlata ura s kompasom, cilindričnim nikelijnim kolesjem s Talmi-verigo, medalijonom, etujem in poroštenim listom.

Prava Talmi-zlata veriga za gospode f. 1.50, 2, 3, 4, 4.40, dolge udne verige za ovešanja s Talmi-zlata f. 2.80 3, 4, 5.

Prstani s Talmizlata: pečatni prstani s pravim kamenjem za graviranje, kakor tudi ponarejeni demanti, ki svete kakor selnce po f. 1, 2, 3, 4, 5.

Ne regulirane ure 2 f. ceneje.

Ceniki gratis.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se je prejšnja naša firma

Grubič in Hartnagel,

(1)

v gosposkih ulicah v Mariboru

razrušila in da sem pod firmo

Karol Hartnagel

sam na svoje v gosposkih ulicah št. 129 ravno nasproti prejšnji kupčiji odprl novo štacuno. Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje in se priporočam p. n. občinstvu, kteremu postrežem z mnogovrstnim kramarskim blagom po najnižji ceni in po najnovjem in najfinijem okusu.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janschitz.